

 poslovni.hr

Novi Kodeks korporativnog upravljanja na snazi od početka ove godine

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (Hanfa) i Zagrebačka burza d.d. usvojile su izmijenjeni i dopunjeni [Kodeks korporativnog upravljanja](#), koji je 2019. godine izrađen u suradnji s Europskom bankom za obnovu i razvoj. Novi Kodeks korporativnog upravljanja primjenjuje se od 1. siječnja 2025. na društva čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište.

Izmjene i dopune Kodeksa odraz su značajnih promjena regulatornog okvira na razini Europske unije i na međunarodnoj razini te namjere Republike Hrvatske da postane punopravna članica Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD). Jedan od preduvjeta za stjecanje punopravnog članstva u toj međunarodnoj organizaciji koja okuplja 38 najrazvijenijih država svijeta jest usklađivanje okvira korporativnog upravljanja s načelima OECD-a o korporativnom upravljanju (*G20/OECD Principles of Corporate Governance*) odnosno usvajanje preporuka danih tijekom procesa pristupanja navedenoj organizaciji.

Hrvatska je uskladila sustav korporativnog upravljanja s preporukama OECD-a

Usklađenje pravnog sustava korporativnog upravljanja s preporukama OECD-a i revidiranim načelima korporativnog upravljanja skupine G20 i OECD-a provedeno je kroz izmjene i dopune Zakona o trgovačkim društvima koje su stupile na snagu krajem 2024. godine te kroz izmjene i dopune Kodeksa korporativnog upravljanja.

Navedenim regulatornim promjenama standardi korporativnog upravljanja u Republici Hrvatskoj u cijelosti su usklađeni s najvišim međunarodno priznatim standardima korporativnog upravljanja te su time postavljeni temelji za njihovu primjenu od strane društava na koja se on odnosi.

Temeljna je svrha Kodeksa korporativnog upravljanja promicanje djelotvornog upravljanja i sustava odgovornosti u društvima čije su dionice uvrštene na uređeno tržište. Djelotvorno upravljanje ne odnosi se samo na svakodnevno donošenje odluka već uključuje i određivanje i definiranje svrhe i strategije društva, uspostavljanje vizije društva, procjenu utjecaja

poslovanja društva na okoliš, odnose s dioničarima i drugim relevantnim dionicima, kao i odnose prema radnicima.

Prilikom donošenja odluka o strategiji i poslovnom planu društva najviši organi društva (uprava i nadzorni odbor) moraju razmotriti utjecaj predloženih odluka na dionike, okoliš i zajednicu u cjelini. Takvo odgovorno vođenje poslovanja društva preduvjet je za dugoročni održivi uspjeh i otpornost društva.

Pridržavanje Kodeksa znači odgovorno poslovno ponašanje društva

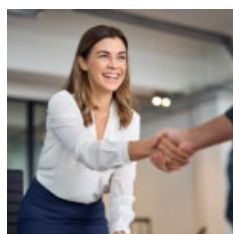
Stoga je važnost odgovornog poslovnog ponašanja odnosno vođenja poslovanja društva kao preduvjeta osiguranja održivosti i otpornosti društva prepoznata u preporukama Kodeksa korporativnog upravljanja. Preporuke koje se odnose na odgovorno poslovno ponašanje odnosno s tim povezanu održivost i otpornost očekivano su u Kodeksu zauzele značajno mjesto.

Kako bi se osiguralo odgovorno vođenje poslovanja društva prema preporukama Kodeksa, najviši organi društva (uprava i nadzorni odbor) moraju usuglasiti i usvojiti politike u vezi s procjenom utjecaja aktivnosti društva na okoliš i zajednicu te upravljanjem s time povezanim rizicima u cijelom lancu vrijednosti, očuvanjem ljudskih, dječjih prava i prava radnika, posebno osoba s invaliditetom, u cijelom lancu vrijednosti, stvaranjem uključivog radnog okruženja, posebno za osobe s invaliditetom, postizanjem usklađivanja poslovnog i privatnog života radnika, osiguranjem jednakosti primitaka za različite spolove za jednak rad i/ili rad jednake vrijednosti, sprječavanjem i sankcioniranjem svakog oblika diskriminacije, posebno na osnovi spola i invaliditeta te zaštitom prijavitelja diskriminacije, sprječavanjem i sankcioniranjem mita i korupcije te zaštitom prijavitelja nepravilnosti.

[Unapređenje poslovanja](#)

[‘Proizvodimo vrhunska fintech rješenja, a godišnje se troše milijuni eura na printanje eRačuna’](#)

[Održiva ulaganja](#)

[Uloga razvojnih banaka u borbi protiv klimatskih promjena – prilika za poduzetnike!](#)

Nadalje, kako bi se osigurala transparentnost navedenih politika i kako bi sve zainteresirane strane bile upoznate s postupanjima društva kod donošenja strateških odluka, Kodeksom korporativnog upravljanja dana je preporuka da te politike budu dostupne na mrežnim stranicama društva. Dostupnost tih informacija važna je i potencijalnim ulagateljima koji kod donošenja odluke o ulaganju sve više propitkuju utjecaj poslovanja društva na klimatske i okolišne uvjete, kao i društveni aspekt održivosti, i na tome temelje svoje odluke o ulaganju.

U hrvatski je pravni sustav izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima prenesena *Direktiva (EU) 2022/2381 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. studenoga 2022. o poboljšanju rodne ravnoteže među direktorima uvrštenih trgovačkih društava i o povezanim mjerama*, a ugrađena je i u preporuke Kodeksa korporativnog upravljanja.

Ravnomjerna zastupljenost obaju spolova na rukovodećim funkcijama

Kodeksom korporativnog upravljanja određeno je da je kod odabira osoba za članove uprave i nadzornog odbora potrebno voditi računa o ravnomjernoj zastupljenosti obaju spolova i otklanjanju svakog oblika diskriminacije. Uloga je nadzornog odbora uspostaviti formalne i transparentne procedure za imenovanje članova uprave i nadzornog odbora te za odabir višeg rukovodstva. Pritom navedene procedure moraju omogućiti odabir kandidata na temelju objektivnih kriterija dajući, prema istim uvjetima, prednost osobi podzastupljenog spola i moraju zajedno s planom nasljeđivanja biti dostupne bez naknade na mrežnoj stranici društva.

Preporukama Kodeksa postizanje ravnomjerne zastupljenosti obaju spolova nije ograničeno samo na upravu i nadzorni odbor već obuhvaća i više rukovodstvo s ciljem poticanja društava da osiguraju i omoguće podzastupljenom spolu koje ima tražene kvalifikacije zauzimanje rukovodećih položaja i stvaranje baze visokokvalificiranih osoba koje će u narednom razdoblju zauzeti položaje u najvišim organima društava.

Postotni udio zastupljenosti podzastupljenog spola određen Kodeksom korporativnog upravljanja iznosi najmanje 40 % u nadzornom odboru ili najmanje 40 % članova podzastupljenog spola u nadzornom odboru i upravi zajedno. Mjere koje društvo poduzima da bi se postigla navedena zastupljenost moraju biti objavljene u godišnjem izvještaju društva zajedno s objašnjenjem zašto postotak nije postignut te planom i rokom ostvarenja koji ne može biti duži od dvije godine od nastanka neuravnotežene zastupljenosti spolova.

Kodeks donosi i jačanje uloge i prava dioničara

S ciljem jačanja uloge dioničara društva i zaštite njihovih prava te posebno olakšavanja dioničarima ostvarivanja temeljnih dioničarskih prava (prava na sudjelovanje na glavnoj skupštini i prava glasovanja na glavnoj skupštini) preporukama Kodeksa korporativnog upravljanja određeno je da dioničari mogu sudjelovati na glavnoj skupštini u mjestu ili na daljinu i ostvarivati pravo glasa putem punomoćnika ili putem elektroničke komunikacije.

Druga je razina zaštite dioničara, ali i svih potencijalnih ulagatelja, pravo na izvještavanje odnosno, kako je već navedeno, dostupnost informacija povezanih s održivošću i cjelokupnim poslovanjem društva. Preporukama Kodeksa u pogledu objavljivanja informacija poseban je naglasak stavljen na uvijek aktualno pitanje sukoba interesa, transakcije s povezanim stranama unutar društva (davanje suglasnosti na navedene transakcije), transakcije unutar grupe, kontrole unutar grupe, odgovornost članova uprave društava unutar grupe u odnosu na matično društvo te postojanje dioničarskih ugovora i informacije o obvezama koje je društvo preuzelo sporazumima, a kojima se u slučaju kršenja uvjeta iz sporazuma mogu ograničiti prava uprave i dioničara ili tražiti promjene u poslovanju društva, kao i informacije o vjerojatnosti nastanka takvih događaja.

Društva s dobrim standardom upravljanja i transparentnošću lakše privlače kapital zbog većeg povjerenja dioničara, ali i svih ulagatelja. Stoga korist ne nastaje samo za pojedinačna društva nego za tržište i državu u cjelini.

Prvi izvještaji prema novom Kodeksu u 2026.

Društva koja primjenjuju Kodeks korporativnog upravljanja usklađivat će tijekom 2025. svoje poslovanje, politike, unutarnje kontrole i sustav upravljanja rizicima s novim preporukama Kodeksa te će izvjestiti javnost o svojoj usklađenosti i praksama korporativnog upravljanja za poslovnu godinu koja je počela 1. siječnja 2025. putem novih upitnika. **Hanfa** će kao regulator izvjestiti javnost o primjeni novih preporuka Kodeksa putem podataka objavljenih u godišnjem izvještaju o korporativnom upravljanju koji se sastavlja i objavljuje svake godine, a obuhvaća podatke o usklađenosti za prethodnu godinu.

** Autorica članka je glavna savjetnica Sektora za superviziju tržišta kapitala, Hanfa*